

Landschapsvisie, Hunzezone Ulgersmaborg

Landschapsvisie, Hunzezone Ulgersmaborg

Ons kenmerk: 17-51, 19-85

16-03-2021

Dit betreft een bijwerking van de Landschapsvisie Hunzezone Ulgersmaborg op de versie van 30 oktober 2018 naar aanleiding van onder andere planvorming voor de nieuwe Gerrit Krolbrug. Ook staat het behoud van zo veel mogelijk bomen in deze versie centraal. De Gerrit Krolbrug en de gerelateerde infrastructuur betreffen in deze landschapsvisie louter een tracé-aanduiding en geen ontwerp. Ook is in deze bijwerking het zoekgebied voor een woningbouwontwikkeling aangeduid.

LAOS
LANDSCHAPS
ARCHITECTUUR

Kerklaan 30, Haren
Postbus 6070
9702 HB Groningen
050 5278218
contact@laoslandschap.nl
www.laoslandschap.nl

Het Groninger Landschap
Rijksstraatweg 33
Postbus 11080
9752 CC Haren
050 3135901
info@groningerlandschap.nl
www.groningerlandschap.nl

Gemeente Groningen
Gedempte Zuiderdiep 98
postbus 30026
9700 RM Groningen
14 050
www.gemeente.groningen.nl

Inhoud

1. INLEIDING	5
2. LANDSCHAPSONTWIKKELING	7
3. PROGRAMMA VAN EISEN	15
4. RUIMTELIJK CONCEPT	21
5. ONTWERPVISIE	25
6. INGREPEN	57

Inleiding

De Hunze was ooit een rivier die vanuit Drenthe door Groningen stroomde en uitmondde in de Waddenzee. Ruim twee decennia geleden was hier weinig meer van te zien. Ook stonden de natuurwaarden onder druk door bijvoorbeeld monotone landbouw. Hieruit ontstond het idee voor het terugbrengen van de Hunze waarbij deze kon fungeren als structuur om natuurwaarden langs te ontwikkelen. Inmiddels zijn veel plekken in het Hunzedal zo ontwikkeld tot nieuwe natte natuurgebieden.

Deze opgave speelt ook voor de stad Groningen. De stad vormt enerzijds een barrière voor de Hunzevisie. Anderzijds vormt de Hunze als blauwe en groene structuur een kans voor de stad. Het terugbrengen van de Hunze past bij de ambitie van het inclusieve, gezonde en duurzame Groningen. Bovendien draagt het bij aan de visie van waterschap Noorderzijlvest om van de Hunze weer één systeem te maken met het oog op de kaderrichtlijn water.

Eén van de gebieden in Groningen waar deze opgave speelt is de Hunzeboord nabij de oude Ulgersmaborg. Op deze plek is de Hunze als systeem gefragmenteerd. Als het gaat om de leesbaarheid van het landschap in de stad is het belangrijk dat de Hunzeloop te herkennen is. Verder liggen er veel koppelkansen waarbij gedacht kan worden aan het verbeteren van de ecologie, maar ook aan het vormen van een grotere meerwaarde voor de omwonenden in onder andere de wijken De Hunze en Ulgersmaborg Zuid. Het gaat dan om een aantrekkelijk groen verblijfsgebied dat het woongenot verhoogd maar ook om een duurzame leefomgeving.

De grens van het plangebied vormt aan de noordzijde de Pop Dijkemaweg, aan de oostzijde de Kardingerweg, aan de zuidzijde het bedrijventerrein aan de Ulgersmaweg en aan de westzijde het Heerdenpad. Het studiegebied is groter. In het proces zijn – behalve het Groninger Landschap – meer partijen betrokken waaronder de gemeente Groningen, de provincie Groningen en het waterschap Noorderzijlvest.

Plangebied

HOOFDSTUK 2

Landschapsontwikkeling

2. LANDSCHAPSONTWIKKELING

Geomorfologie (www.pdok.nl)

Geomorfologie

Groningen is gelegen op de Hondsrug, een megaflute, waarbij grofweg ten westen en oosten van Groningen ontgonnen veengebieden aanwezig zijn. Ten zuiden van Groningen beginnen de zandlandschappen. Het plangebied zelf ligt in een vlakte van getij-afzettingen waarbij de zee de meeste invloed heeft gehad op de vorming van het landschap en maakt daarbij onderdeel uit van het kleilandschap.

Bodem (www.pdok.nl)

Bodem

Het plangebied ligt aan de zuidgrens van het kleilandschap in Groningen. Meer naar het noorden begint het open streekdorpenlandschap op oude zee en nog verder naar het noorden het open wierdenlandschap.

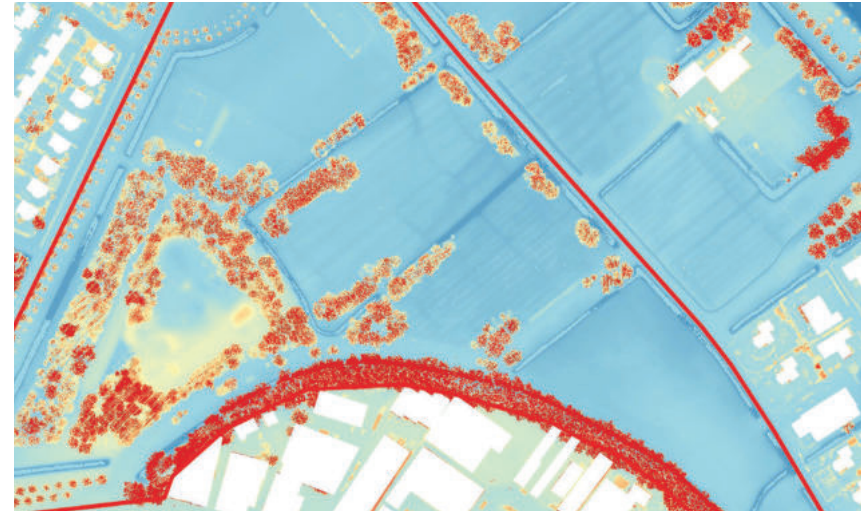
2. LANDSCHAPSONTWIKKELING

Hoogtekaart (www.pdok.nl)

Hoogtekaart

Op de hoogtekaart is de Hunze in het landschap vaak nog goed te herkennen. In de stad is dit ook het geval, zij het op een minder heldere manier. Dit ook door het grondwerk dat inmiddels verricht is. Wel is de rivier nog heel helder terug te vinden in de stedelijke structuur.

Microreliëf (www.pdok.nl)

Microreliëf

Op het schaalniveau van de weilanden zijn veel nuanceverschillen te zien in de hoogte. De oudere ontwateringsstructuren zijn nog goed herkenbaar.

2. LANDSCHAPSONTWIKKELING

1900 (www.topotijdreis.nl)

1900

In 1900 is de loop van de Hunze goed te herkennen. Inmiddels was het Eemskanaal gegraven. De Hunzeloop heet daar het 'Selwerderdiepje'. Het plangebied lag midden in het landschap waarbij ten oosten van het gebied het oorspronkelijk dubbele borgterrein van borg Zorgwijk en Ulgersmaborg te zien is. Vanuit de stad is dit gebied te bereiken met de Korreweg.

1950 (www.topotijdreis.nl)

1950

Het Van Starckenborghkanaal is inmiddels gegraven waarbij het plangebied nog midden in het landschap gelegen is. Vanuit het gehucht Oosterhoogebrug loopt een weg richting het plangebied waarlangs bebouwing gesitueerd is.

2. LANDSCHAPSONTWIKKELING

1980 (www.topotijdreis.nl)

1980

De stad is uitgebreid tot het van Starckenborghkanaal. Het bedrijventerrein grenzend aan het plangebied is aangelegd en ligt op dat moment nog aan het landschap.

2018 (www.topotijdreis.nl)

2018

De Ring is aangelegd (over het dubbele borgterrein) waarbij het plangebied inmiddels midden in de stad is gelegen tussen de wijken Van Starckenborgh, de Ulgersmaborg en Beijum. Wel is er nog steeds een groene uitloper richting het buitengebied aanwezig.

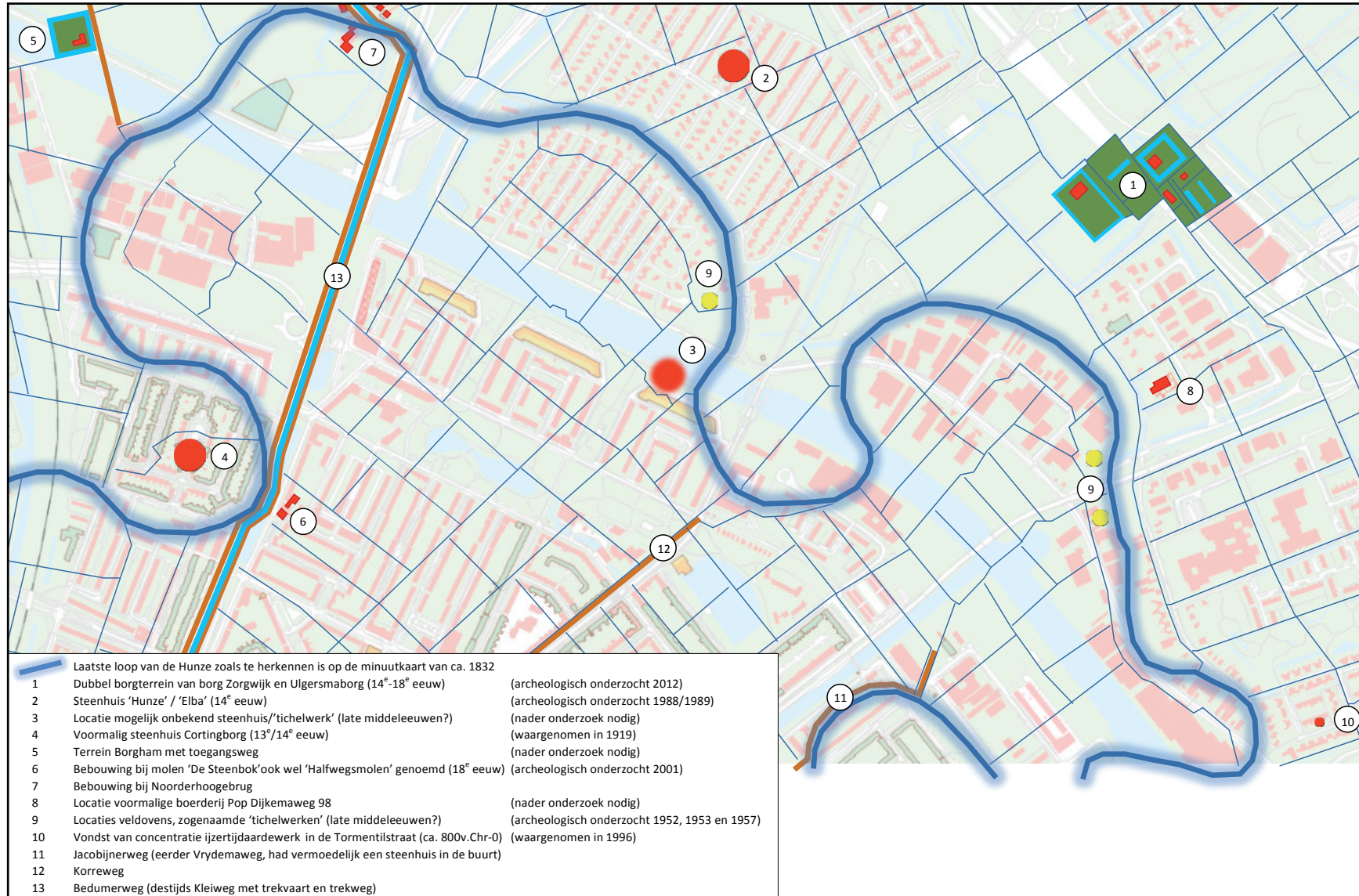
2. LANDSCHAPSONTWIKKELING

LANDSCHAPPELIJKE WAARDEN

De Hunzeloop is goed te herkennen in het stedelijke weefsel en vormt de zuidzijde van het plangebied. Nog niet lang geleden lag het plangebied midden in het landschap, grenzend aan het dubbele borgterrein. Nog steeds loopt er vanaf het plangebied een groene uitloper tot aan het buitengebied en het gebied kan daarbij gezien worden als het begin van het landschap, komend vanuit bijvoorbeeld de Korreweg. Verder zijn er verschillende oude tichelwerklocaties aanwezig. Dit betreffen veldovens waarbij stenen gebakken werden. Belangrijke oude structuren die nog aanwezig zijn betreffen de Pop Dijkemaweg en de Korreweg. Op meer lokale schaal zijn de oudere microreliëfverschillen waardevol.

De 'oorspronkelijke loop' van de Hunze bestaat niet. De rivier heeft veel vormen en breedtes gekend. De loop van de Hunze die in dit document wordt aangehouden betreft de loop zoals deze op de minuutkaart van 1832 te herkennen is (zie archeologische waardenkaart).

2. LANDSCHAPSONTWIKKELING

Archeologische waardenkaart (gemeente Groningen)

HOOFDSTUK 3

Programma van Eisen

3. PROGRAMMA VAN EISEN

PROGRAMMA VAN EISEN

Het programma van eisen bestaat uit vijf thema's: Hunzevisie 2030, ecologie, cultureel erfgoed en archeologie, lokale wensen en technische eisen. Wat betreft de Hunzevisie vormt het document 'Hunzevisie 2030, de Hunze: Wereldnatuur binnen handbereik' de basis. De eisen die hieruit voortkomen gaan vooral over de Hunze als eenheid wanneer het gaat om het watersysteem, maar ook wanneer het gaat om een ecologisch en recreatief systeem. Ook de behoefte aan een waterbuffer komt naar voren.

Wat betreft de ecologie zijn er specifieke eisen aanwezig in het document 'Monitoring in het kader van de Stedelijke Ecologische Structuur Groningen 2014'. Eisen betreffen onder andere het verflauwen van het talud van de Hunze en in het algemeen een meer extensief beheer. Wat betreft het culturele erfgoed en de archeologie is het belangrijk het dubbele borgterrein te betrekken, te verwijzen naar de aanwezige veldovens en de Pop Dijkemaweg als historische structuur te benadrukken.

Lokale eisen en wensen komen voort uit een avond voor omwonenden. Op deze avond konden zij aangeven wat zij meer en minder waarderen in het gebied, wat er volgens hen beter kan en of zij al bezig zijn met initiatieven in of nabij het gebied. De uitkomsten van deze avond onderschrijven veel van de hiervoor genoemde wensen wanneer het gaat om ecologie en cultuurhistorie. Aanvullende wensen zijn bijvoorbeeld de openheid van het landschap behouden, denken aan sociale veiligheid en het wandelroutenetwerk uitbreiden. Technische eisen zijn opgesteld door Witteveen+Bos in het document 'Herinrichting Hunzeboord, Programma van eisen'. Belangrijke elementen die hierin voorkomen gaan over het watersysteem: het vaste waterpeil, een vrije uitwisseling tussen oppervlaktewater van het Boterdiep en de Hunzeloop en de flauwe oever. Een ander belangrijk element in het plangebied is de gasleiding. De gasleiding dient minimaal één meter gedekt te blijven.

Hunzevisie 2030

- Voorsorteren op lange-termijn visie om de Hunze van bron tot monding in de Waddenzee als één stroomgebied te zien.
- Functies elkaar laten versterken: 'natte natuur, recreatie, duurzame economische ontwikkeling en waterbeheer'.
- Doorlopende wandel- en fietspaden langs de Hunze.
- Door klimaatverandering zal de wateroverlast toenemen. Aanliggende natuurgebieden kunnen functioneren als waterbuffer.
- Zo mogelijk een dynamisch waterpeil introduceren om zo de waterkwaliteit positief te beïnvloeden. Ook rietlanden en moerassen kunnen zorgen voor een betere waterkwaliteit.

Het Groninger Landschap, e.a. (2017) Hunzevisie 2030, De Hunze: Wereldnatuur binnen handbereik (Het Groninger Landschap, e.a.).

3. PROGRAMMA VAN EISEN

Ecologie

- Talud langs de Hunze flauwer maken, vooral op plaatsen waar watergangen door zon worden beschenen.
- Wat betreft het bosplantsoen: 'takkenrillen, takkenhopen en bladhopen aanleggen. Plaatsen van enkele grotere stukken stamhout ten behoeve van overwintering van amfibieën en zoogdieren [...] Versterken van de ondergroei in bosschages'.
- Wat betreft zoom: 'Eventueel kan worden overwogen in de zoomvegetatie Sleedoorn en Sporkehout aan te planten'. Ook kan hierbij gedacht worden aan grootvruchtig meidoorn, katwilg, bittere wilg, amandelwilg, tweestijlige meidoorn, berijpte viltroos, egelantier, beklierde heggenroos, heesterpruim, zoete kers, hazelaar en wilde appel.
- Inrichting rond FUP verbeteren: hekwerken en rasters verwijderen en vegetatiestructuur rond uittreedplaats moet verschillen van omgeving zodat deze aantrekkende werking op dieren heeft.
- Advies voor beheer. Water eenmaal per jaar gefaseerd schonen. Wat betreft de oever een extensief maaibeheer, grasland twee keer per jaar gefaseerd maaien waarbij maaisel wordt afgevoerd (verschrallen). Bij de zoomvegetatie gefaseerd maaien waarbij minstens de helft blijft liggen.
- Omwonenden kunnen zelf ecologische maatregelen treffen voor de huiszwaluw, de boerenzwaluw en de kerkuil.
- Scholen en bedrijven kunnen bijdragen aan de ecologie door grind- of schelpendaken voor de visdief en de scholekster.
- Een versterking van de ecologische verbinding van de Hunzeboord naar het ecoduct is gewenst door bijvoorbeeld sleedoorn, meidoorn, egelantier en houtstronken.

Berg, G.J. e.a. (2014) Monitoring in het kader van de Stedelijke Ecologische Structuur Groningen 2014, kerngebied De Groene Scheg - 2e monitoring. Koeman en bijkerk bv, ecologisch onderzoek en advies; uitbreiding advies via e-mail contact door Klaas van Nierop (Stadsecoloog).

Cultureel erfgoed en archeologie

- Laatste loop van Hunze zoals herkenbaar op minuutkaart van ca. 1832 zo goed mogelijk herkenbaar maken.
- Dubbel borgterrein van borg Zorgwijk en Ulgersmaborg betrekken.
- Verwijzen naar vroeger aanwezige veldovens (tichelwerken).
- Pop Dijkemaweg als historische structuur benadrukken.

3. PROGRAMMA VAN EISEN

Lokale wensen

- Verbreden Hunzeloop, meer ruimte aan de Hunze geven.
- Sloten samenvoegen tot een grotere structuur.
- Groenstroken tussen de woonwijken meer ecologisch beheren.
- Twee losse lopen Hunze samenvoegen.
- Oevers beplanten met bloemen en struiken.
- Water Hunze weer laten stromen.
- Aan de zuidkant van de Hunze nabij particuliere tuinen moet de oever steil.
- Bijenkassen, bijenhôtels, wilde bloemen, fruitbomen en eetbare struiken zijn gewenst in het gebied.
- Bij kap bomenrand zo snel mogelijk nieuwe begroeiing terugplaatsen die het zicht op het bedrijventerrein zo veel mogelijk beperkt.
- De openheid van het landschap behouden.
- (Sociale) veiligheid nabij fietspaden vergroten.
- Wandelroutenetwerk uitbreiden (ook aansluiten op route richting de borgen).
- Veel (auto)sluipverkeer vanuit de Hunze over het fietspad, kan dit worden tegengegaan?
- Het bestaande landschap, dat afwisselt tussen open en dicht, moet behouden blijven.
- Beter toegankelijk maken van het maaipad langs de sloot ten westen van het BMX terrein.
- Bloemrijks grasland gewenst.
- Meer afvalbakken langs de fietspaden.
- Een omheind terrein waar honden los kunnen lopen en spelen.
- Vergaderen in de natuur.

Hoofdpunten technische eisen

- Bestaande situatie: De Hunzeboord is onderdeel van het peilvak Ulgersma (GPGKST0106) met een vast waterpeil op NAP -1,40m.
- Er dient een vrije uitwisseling van oppervlakte water te zijn tussen het waterlichaam Boterdiep en de Hunzebeek.
- De oever van de Hunzebeek dient minimaal één zijde aangelegd te worden met een talud van 1:4 of flauwer vanaf 0,7m waterdiepte tot aan maaiveld.
- Het dient mogelijk te blijven om zonder aangrijpende aanpassingen aan het watersysteem, water van zuidoost naar noordwestelijk richting af te voeren.
- De herinrichting van de Hunzeboord dient een eventueel toekomstige afkoppeling van hemelwater in de Ulgersmaborg niet onmogelijk te maken.
- Taludhellingen boven het streefpeil maximaal 1:2. Als afstand van het oppervlaktewater tot de woningen kleiner is dan 50m gelden afwijkende eisen.
- Vanwege de beschikbare ruimte aan de zuidwestzijde (grenzend aan industrieterrein Ulgersmaborg) van de beek wordt het talud aan deze zijde steiler uitgevoerd.
- Waterdiepte minimaal 1m, bodembreedte minimaal 0,5m.
- Ter plaatse van de woningen dient een minimale drooglegging van 1,3m aanwezig te zijn.
- Wegen en fietspaden hebben een ontwateringsdiepte van ten minste 0,8m.
- Bomen: ontwateringsdiepte van ten minste 1m beneden het maaiveld.
- Er dient een vrije uitwisseling van oppervlaktewater te zijn tussen het waterlichaam Boterdiep en de Hunzebeek.
- Vismigratie dient mogelijk te zijn tussen het waterlichaam Boterdiep en de Hunzebeek.
- Beplanting aan de zuidzijde van de beek dient zoveel mogelijk te

3. PROGRAMMA VAN EISEN

bestaan uit laagblijvende beplanting.

- Beheer en beplanting dient zo ingericht te zijn dat er een balans aanwezig is tussen trajecten met en zonder overhangende takken over de beek dit in verband met gewenst habitat voor enerzijds de watervleermuis en anderzijds de ijsvogel.
- Bij de verdere uitwerking van de inrichting dient rekening te worden gehouden met de bereikbaarheid ten behoeve van het uit te voeren beheer en onderhoud
- Er dient gefaseerd maaibeheer gevoerd te worden (spreiding maaien in tijd en ruimte), zodat er altijd schuil- en overwinteringsmogelijkheden in en langs de beek zijn.
- Ter plaatse van de gasleiding dient minimaal 1m dekking gehandhaafd te blijven.

Weide, E.S. van der, e.a. (2018) Herinrichting Hunzeboord, Programma van eisen (Deventer, Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.).

HOOFDSTUK 4

Ruimtelijk concept

4. RUIMTELIJK CONCEPT

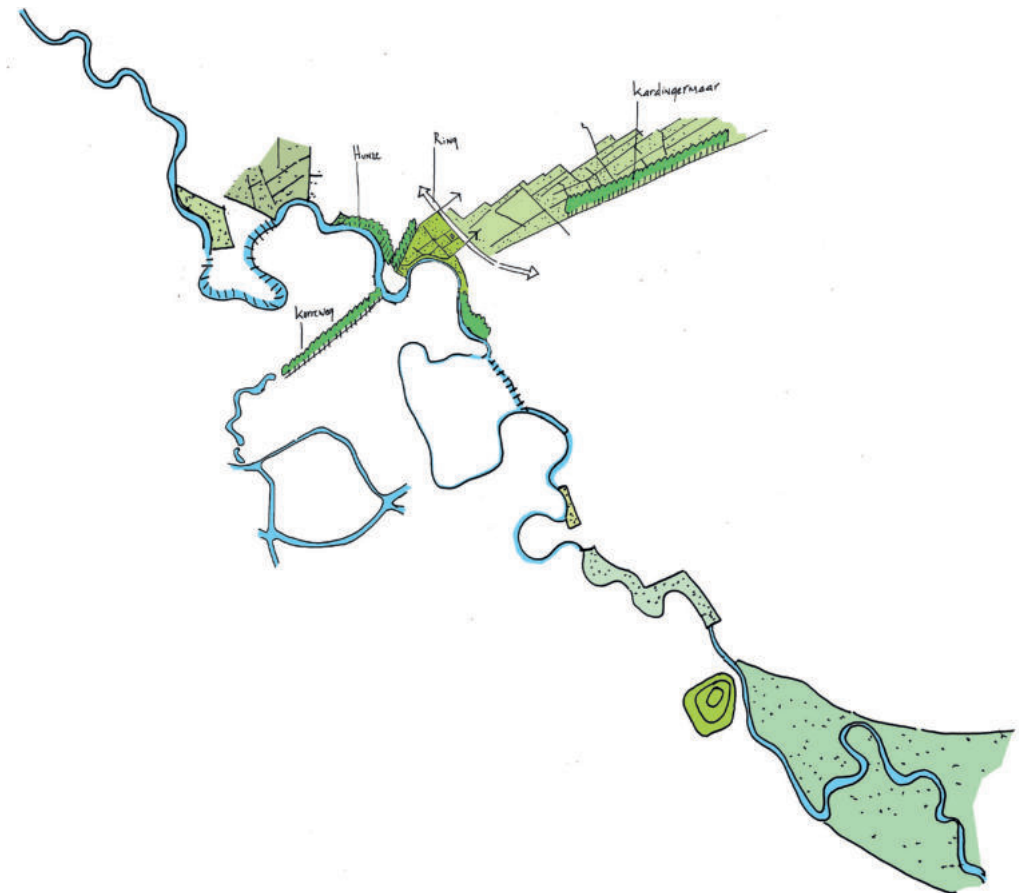
RUIMTELIJK CONCEPT

Bij het plangebied kruisen op het schaalniveau van de stad twee belangrijke lange lijnen. Aan de ene zijde vormt de Hunze een belangrijke doorlopende structuur. Aan de andere zijde vormt de oude structuur vanuit de stad – de Korreweg - richting het dubbele borgterrein en het landschap een belangrijke lijn.

De Hunze moet zo veel mogelijk weer als één watersysteem functioneren. De eenheid van de Hunze is ook belangrijk wanneer het gaat om uitstraling van de rivier en doorlopende recreatieve routes. Aan de Hunze zijn diverse natuurgebieden aanwezig die ecologisch en recreatief interessant zijn, het Hunzeboord maakt hier onderdeel van uit.

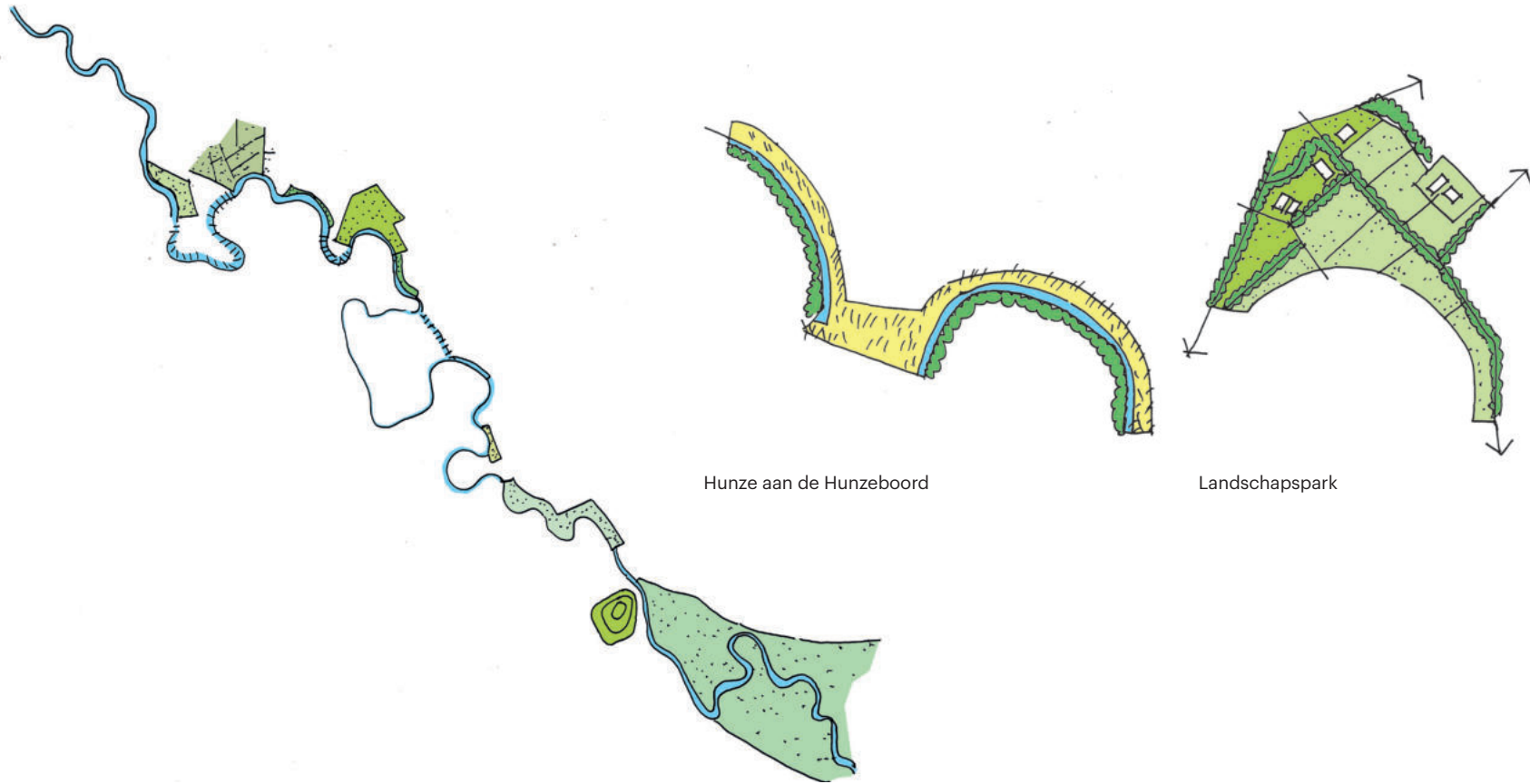
De oude structuur vanuit de stad richting het landschap begint in de stad bij de Korreweg. Vanaf het plangebied begint de uitloper richting het Groningse landschap. Het Hunzeboord moet weer onderdeel worden van het landschap.

Het Hunzeboord zelf wordt enerzijds onderdeel van het Groningse landschap, anderzijds is het gebied nauw verbonden met de stad. Het gebied fungeert als een landschapspark voor haar omgeving. Dit betekent ook dat er programma in het gebied aanwezig is waarbij deze zoveel mogelijk in de westelijke kavels wordt gesitueerd. Zo bestaat er een tweedeling tussen een meer programmatisch deel en een meer natuurlijk deel.

De Hunzestructuur en de groenstructuur vanuit de Korreweg de stad uit

4. RUIMTELIJK CONCEPT

Hunze aan de Hunzeboord

Landschapspark

Plekken aan de Hunze

HOOFDSTUK 5

Ontwerpvisie

5. ONTWERPVISIE

ONTWERPVISIE

De ingrepen die gedaan worden met het definitieve ontwerp zijn onder te verdelen in acht thema's:

- Blauwe draad
- Landschapspark in de stad
- Open entree
- Groen raamwerk
- Blauw raamwerk
- Natuur in de stad
- Ruimte voor programma
- Routes en plekken

Weide

Natte zone met riet

Ecologische oever

Talud

Betonnen pad

maaipad

Houten brug

Betonnen / bakstenen
keerwand

Betonnen / bakstenen
element 1

Betonnen / bakstenen
element 2

Bosplantsoen

Bos-mantel-zoom
beplanting

Knotwilgen

Elzen

Fruitbomen

Pluktuin

Plangebied

Zoekgebied
woningbouwontwikkeling

5. ONTWERPVISIE

Plankaart

LAOS 16-03-2021

5. ONTWERPVISIE

Blauwe draad

Blauwe draad

De Hunze wordt weer één watersysteem welke in direct contact staat met het Boterdiep. Ook is de Hunze weer te herkennen in het landschap door haar vormgeving die onderscheidend is ten opzichte van andere waterlopen. Zo wordt de oever flauwer en daarmee meer ecologisch en zal het geheel extensiever beheerd worden. De Hunze zoals deze in 1900 aanwezig was loopt over het huidige Van Starckenborghkanaal. Om toch één watersysteem te kunnen maken met het vervolgverloop aan dezelfde zijde is gekozen om een puur functionele verbinding aan te leggen. Deze heeft een meer artificiële uitstraling en staat daarmee in contrast met de Hunze.

Landschap in de stad

Landschapspark in de stad

Het Hunzeboord zal fungeren als landschapspark in de stad. Op dit moment heeft het gebied een gesloten uitstraling door het ontbreken van zichtlijnen en de situering van bijvoorbeeld onderbeplanting. Het is belangrijk dat het gebied meer transparant wordt en zo meer onderdeel van het landschap.

5. ONTWERPVISIE

Open entree

Open entree

Komend vanuit de stad over de Korreweg is het belangrijk direct te ervaren dat het landschap begint bij de Hunzeboord. Dit gedeelte vormt het entree van het gebied vanuit de stad. Bij de entree zullen diverse zichtlijnen richting het landschap gecreëerd worden. Zo kunnen bestaande bomen behouden blijven en is er ook sprake van openheid.

Groen raamwerk

Groen raamwerk

Er zijn op dit moment veel groenstructuren aanwezig. Deze groenstructuren vormen een raamwerk. Het raamwerk moet enerzijds hersteld worden, zoals het geval bij de bomen langs de oude Hunzestructuur die gekapt worden. Anderzijds zullen er nieuwe structuren worden aangeplant welke als scheiding dienen tussen het programmatische deel en het natuurlijke deel.

5. ONTWERPVISIE

Blauw raamwerk

Blauw raamwerk

Ook de waterlopen vormen een raamwerk. Het watersysteem is op dit moment gefragmenteerd waarbij verschillende waterlopen verbonden zullen worden. De waterlopen vormen ook een scheiding tussen de verschillende weilanden.

Natuur in de stad

Natuur in de stad

Het oostelijke deel van de Hunzeboord vormt een meer natuurlijk deel. Het noordelijke deel heeft potentie voor de ontwikkeling van meer natte natuur. Het aanwezige microreliëf kan bij een hogere waterstand ecologisch interessanter worden. In het zuidelijke deel staan reeds veel bomen waarvan een groot deel bewaard kan blijven. Door zichtlijnen te maken en het groen te differentiëren ontstaat er een spannende landschapsbeleving en wordt het gebied ecologisch interessanter.

5. ONTWERPVISIE

Ruimte voor programma

Ruimte voor programma

Aan de westzijde wordt het programma gesitueerd. Hier is ruimte om de hond uit te laten en te voetballen. Ook het mountainboardpark wordt aan de westzijde gesitueerd. Het mountainboardpark krijgt in het programmatische deel ruimte voor zelfgebouwde stellages zoals deze nu ook in het gebied aanwezig zijn. Hoewel het deel waar de stellages mogen staan kleiner zal zijn dan nu het geval is, wordt er ten oosten van het programatische deel een off-road mountainbikeroute voorgesteld. De grens tussen het programmatische deel en het natuurlijke deel wordt door een hoogteverschil en knotwilgenlanen geaccentueerd. Zo is er een 'balkon' waar vanuit het landschappelijke deel aanschouwd kan worden.

Routes en plekken

Routes en plekken

Om het landschapspark goed te ankeren in haar omgeving worden nieuwe wandelpaden aangelegd. Voor een groot gedeelte zijn dit maaipaden. Ook de grens tussen het natuurlijke en programmatische deel – het balkon – wordt toegankelijk. Op plekken waar verschillende routes elkaar kruisen komen bijzondere plekken waar bijvoorbeeld in het water gespeeld kan worden.

5. ONTWERPVISIE

PROGRAMMA

Veel programma dat hoort bij de stad is gesitueerd in de westelijke percelen. Zo is daar het gebied waar de hond uitgelaten kan worden en zijn er voetbalvelden aanwezig. Ook het mountainboardpark is onderdeel van het programmatische deel. Ecologische elementen zoals een bijenhotel en een ijsvogelwand zijn ook aanwezig.

5. ONTWERPVISIE

Birdview

5. ONTWERPVISIE

DE BLAUWE DRAAD

De Hunze wordt water-technisch één systeem tot aan het Boterdiep. Om dit mogelijk te maken is er een functionele verbinding nodig parallel aan het kanaal. Dit betreft een verbinding met een meer artificiële uitstraling. Verder is het belangrijk dat de Hunze meer de uitstraling van een rivier krijgt. De flauwe, ecologisch oever draagt hier aan bij. De oever is zo flauw mogelijk vormgegeven waarbij dit soms beperkt werd door de gasleiding die minstens één meter dekking nodig heeft. Wat betreft de beplanting is het belangrijk dat deze het zicht op het bedrijventerrein beperkt en dat deze inheems is. Mogelijke bomen betreffen schietwilgen, zwarte elzen en fladderiepen.

De oever van de oude Hunzeloop flauwer maken is soms beperkt mogelijk door de gasleiding die één meter gedekt moet blijven

De blauwe draad

De betonnen keerwand duidt de functionele en niet historische functie

5. ONTWERPVISIE

Ecologische oever

Salix Alba (schietwilg)

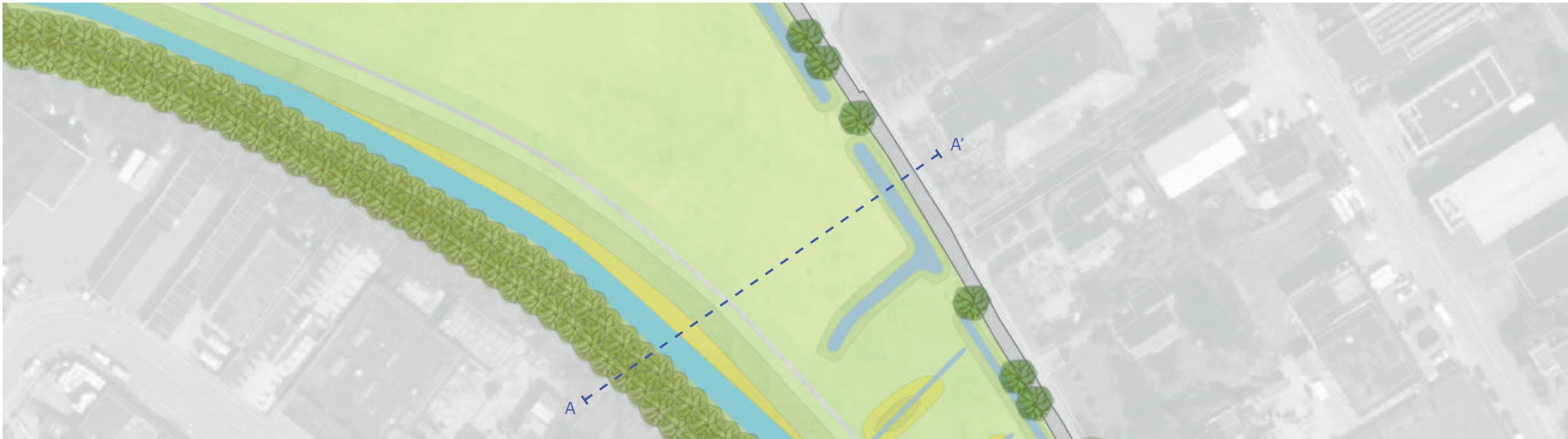

Alnus glutinosa (zwarte els)

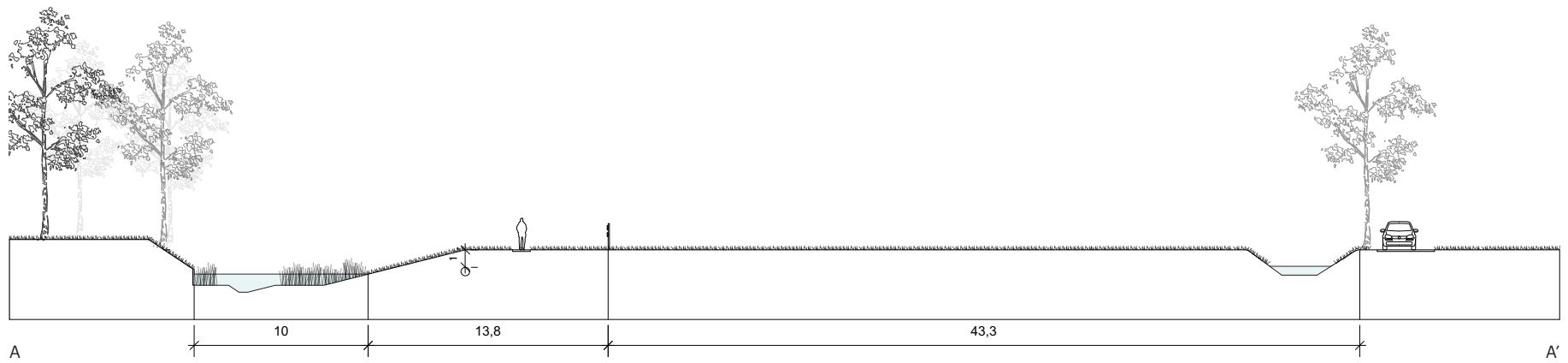

Ulmus laevis (fladderiep)

5. ONTWERPVISIE

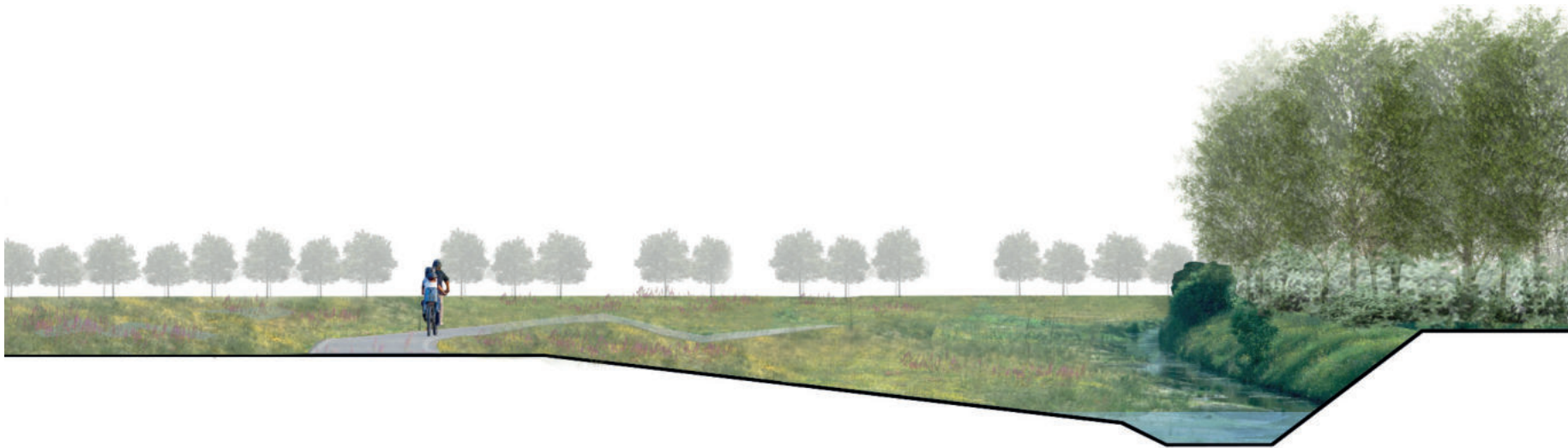

Locatie profiel A

Profiel A

5. ONTWERPVISIE

Sfeerimpressie ecologische oever en fietspad

5. ONTWERPVISIE

LANDSCHAP IN DE STAD / OPEN ENTREE

Komend vanuit de stad over de Korreweg is het belangrijk direct te ervaren dat het landschap begint bij de Hunzeboord. Dit gedeelte vormt het entree van het gebied vanuit de stad. Bij de entree zullen diverse zichtlijnen richting het landschap gecreëerd worden.

Open entree

Lange zichtlijnen langs bos, mantel en zoom

5. ONTWERPVISIE

Relatie vanaf de brug met het landschap

5. ONTWERPVISIE

GROEN RAAMWERK

Wanneer het gaat om nieuwe bomen en struiken is het uitgangspunt dat er zo veel mogelijk sprake is van inheemse beplanting. De beplanting die wordt voorgesteld geeft een richting aan. Er zijn grofweg drie soorten ingrepen in het groene raamwerk van de Hunzeboord. Ten eerste worden groenstructuren onderhouden. Zo wordt de groenstructuur tussen de oude Hunzeloop en het bedrijventerrein gekapt en vervangen door bijvoorbeeld schietwilgen, zwarte elzen en fladderiepen. Verder zorgen nieuwe groenstructuren voor het aanzetten van historische lijnen zoals elzen langs de Pop Dijkemaweg. Ten slotte worden twee wilgenlaantjes ingezet om de scheiding tussen het programmatische en het natuurlijke deel te versterken.

1. Knotwilgenlaantjes als grens programmadeel en natuurlijk deel
2. Elzen begeleiden de historisch Pop Dijkemaweg
3. Een mix van schietwilg, zwarte els en fladderiep
4. Bos-mantel-zoom beplanting met onder ander bestaande bomen

Groen raamwerk

Knotwilgenlaantje

Elzen begeleiden de Pop Dijkemaweg

5. ONTWERPVISIE

Locatie profiel D

D

D'

Profiel D

5. ONTWERPVISIE

BLAUW RAAMWERK

Het slotenpatroon wordt zo veel mogelijk naar één systeem gevormd waarbij samen met de groenstructuren een helder raamwerk ontstaat. Zo ontstaan een verdeling in verschillende velden. De sloten kunnen in het geval van wandelroutes overgestoken worden met houten planken.

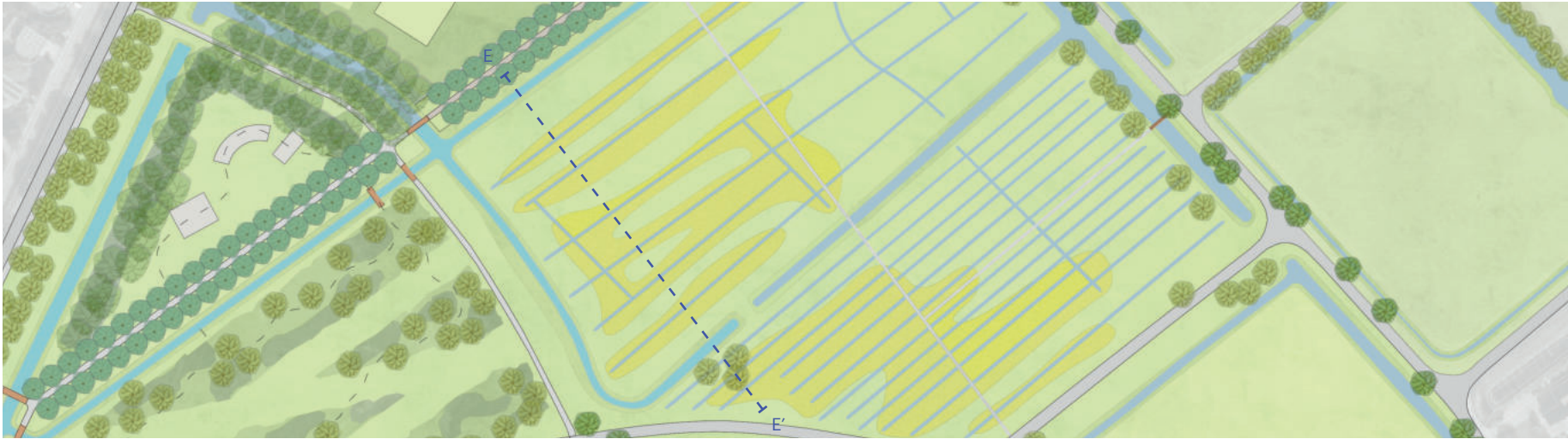

Blauw raamwerk

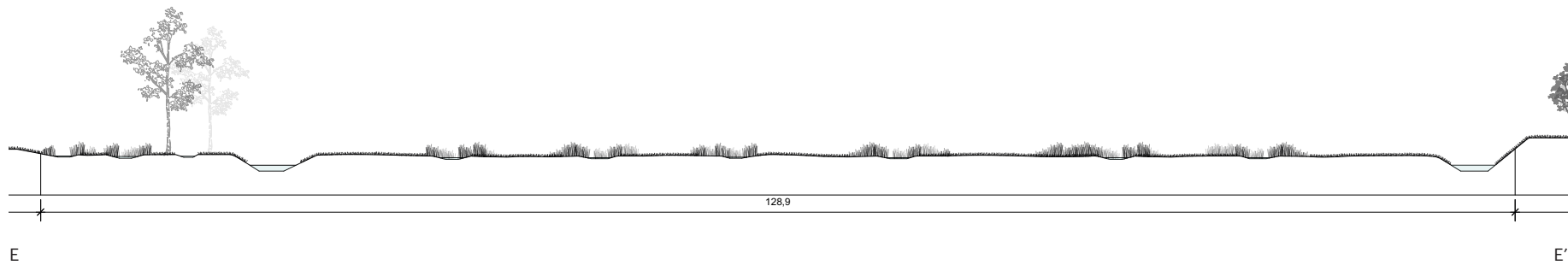

Houten planken zorgen voor doorlopende routes

5. ONTWERPVISIE

Locatie profiel E

Profiel E

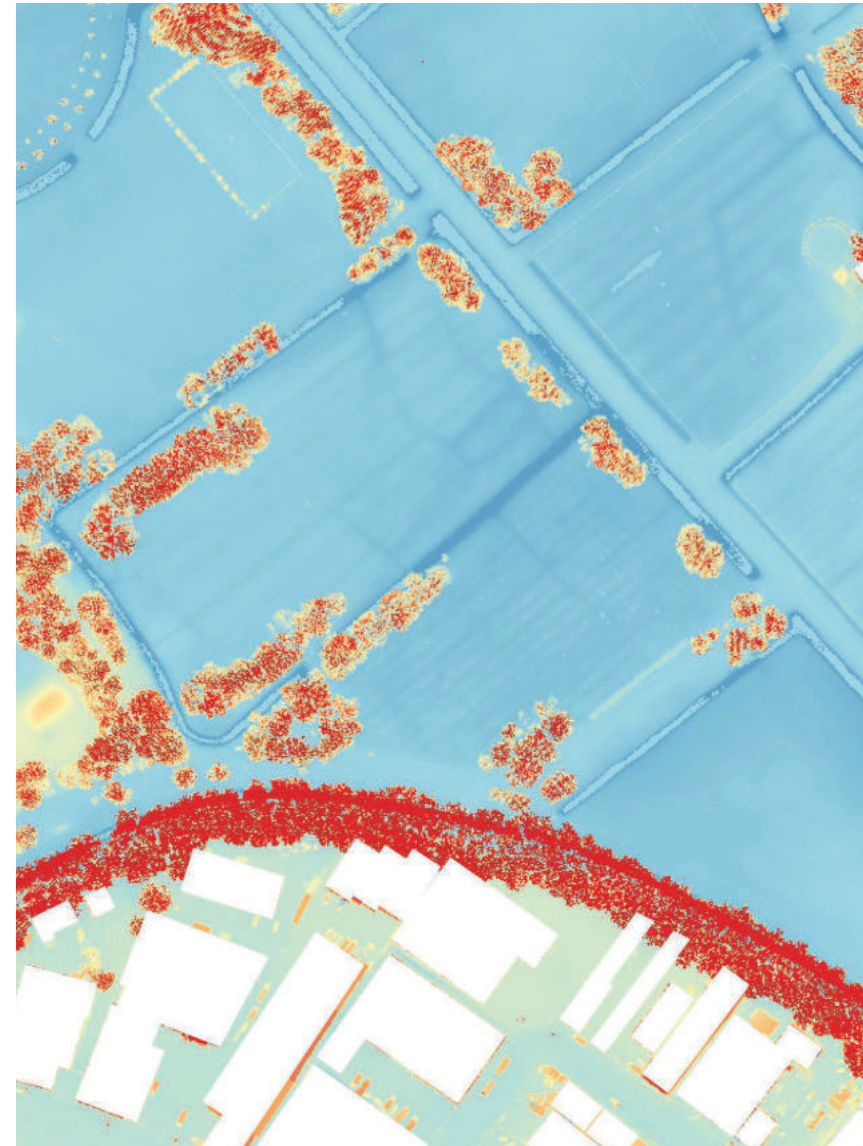
5. ONTWERPVISIE

NATUUR IN DE STAD

In het oostelijk deel van de Hunzeboord vormt het natuurlijke deel. De noordelijke kavels hebben potentie voor de ontwikkeling van natte natuur. Dit door de aanwezigheid van een historisch microreliëf en de potentie van het opzetten van het peil. De zuidelijke kavels ontleen zich meer voor een begroeide natuurlijke situatie door de aanwezigheid van veel bomen. In dit deel worden bomen afgewisseld met mantelzoom beplanting. Begroeide delen worden doorsneden door zichtlijnen die grotendeels gebaseerd zijn op de kavelstructuur in de noordelijke kavels. Zo is er een ruimtelijke relatie tussen de noordelijke en zuidelijke natuurlijke wereld.

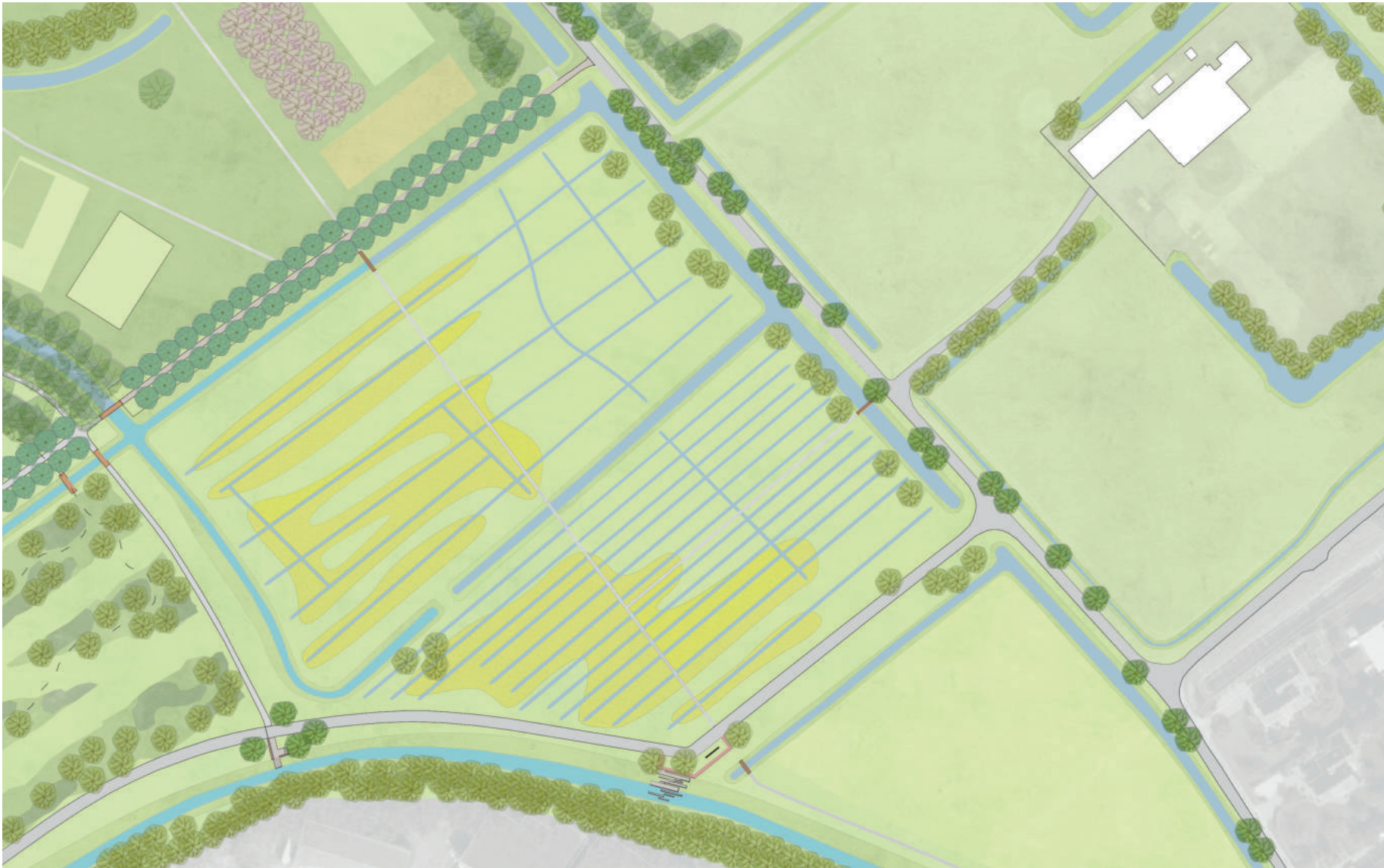

Natuur in de stad

Het bestaande microreliëf vormt de basis voor de structuren in het gebied

5. ONTWERPVISIE

Natte rietzone met maaipad

5. ONTWERPVISIE

RUIMTE VOOR PROGRAMMA

De Hunzeboord vormt een landschap in de stad. Dat betekent dat er ook meer stedelijk programma in het gebied haar plek moet vinden. Zo zijn er in het programmadeel al een mountainboardpark en voetbalvelden aanwezig. Nieuw programma bestaat onder andere uit een bijenhotel, een boomgaard en een pluktuin. Ook kunnen er honden uitgelaten worden op deze plek. Het programmadeel wordt van het natuurlijke deel gescheiden door hoogteverschil en door knotwilgenlaantjes.

Bestaande tennisvelden

Ruimte voor programma

Bestaande mountainboardpark

5. ONTWERPVISIE

Sfeerimpressie natte rietzone met maaipad

5. ONTWERPVISIE

ROUTES EN PLEKKEN

De Hunze wordt op veel plekken weer herkenbaar in de stad. Dit vergroot de leesbaarheid van het landschap. Om de Hunze in haar lange lijn te kunnen ervaren is het belangrijk dat er een route beschikbaar is waarlangs de Hunze in haar geheel beschouwd kan worden. Dit zou een langzaamverkeersroute kunnen zijn waarbij een logo van de Hunze op het asfalt is te zien. Op de schaal van de Hunzeboord worden nieuwe wandelroutes aangelegd. Deze routes bestaan wat betreft de knotwilgenlaantjes uit beton, en wat betreft de routes door de natuurlijke gebieden uit maaipaden.

Voorbeeld van een maaipad

Routes en plekken

Het fietspad langs de Hunze wordt herkenbaar gemaakt door een subtiële verwijzing in de verharding

5. ONTWERPVISIE

Profiel F

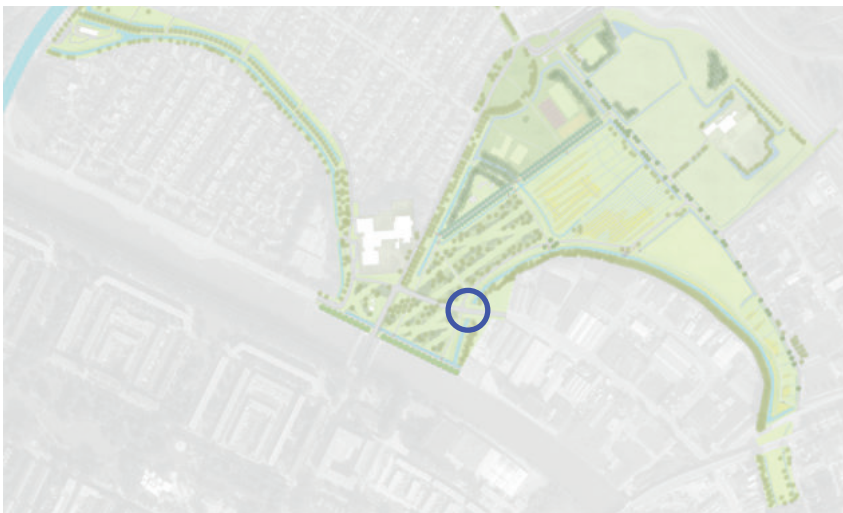
5. ONTWERPVISIE

BEGELEIDENDE KEERWANDEN

De Hunze wordt doorgezet tot aan het van Starckenborghkanaal. Er zijn twee barrières – een weg en een gasleiding – die de structuur onderbreken en waar het water met een duiker onder door loopt. Het water wordt gekeerd met muren van beton en oude bakstenen. De oude bakstenen verwijzen naar de tichelwerken en het beton verwijst naar het landelijke karakter van het gebied. Deze vormtotaal wordt zoveel mogelijk bij alle elementen in het gebied toegepast.

Oude bakstenen, bijvoorbeeld kloostermoppen, verwijzen naar de tichelwerken

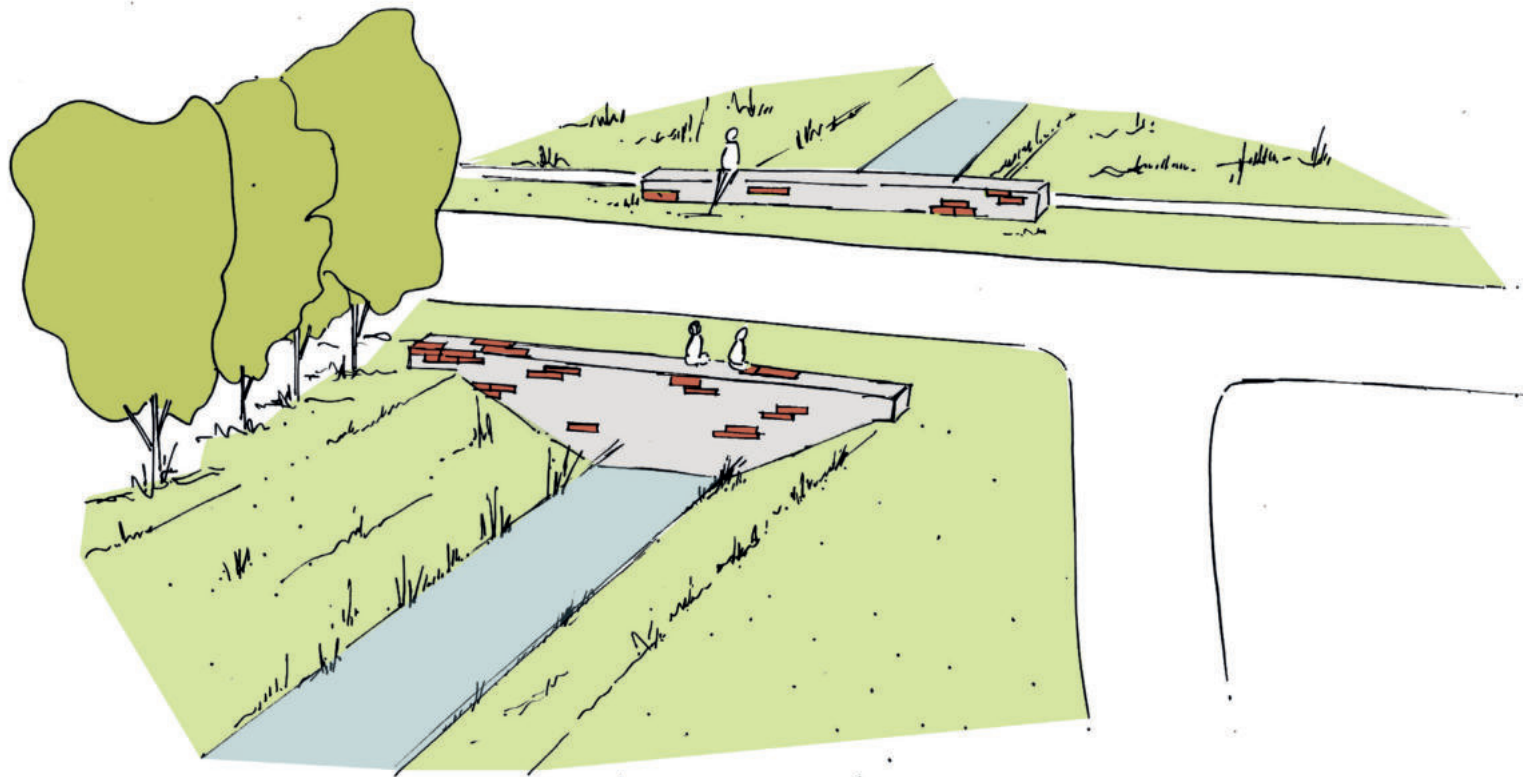

Routes en plekken

Betonnen brug zoals deze veel in het buitengebied te zien is

5. ONTWERPVISIE

Sfeerimpressie begeleidende keerwanden

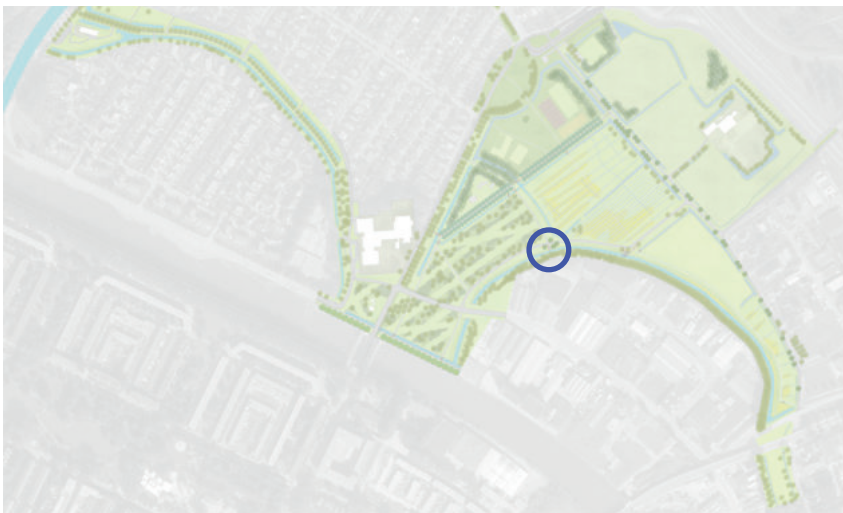
5. ONTWERPVISIE

ELEMENT: LEREN EN KIJKEN

Over de Hunze en de ecologie is veel te leren. In plaats van een los informatiebord kan informatie ook geïntegreerd worden in een element waarbij uitgerust kan worden van de fietstocht en het water van dichtbij ervaren kan worden. Het element wordt zoveel mogelijk van beton en oude bakstenen gemaakt.

De Hunze heeft ook een educatieve functie

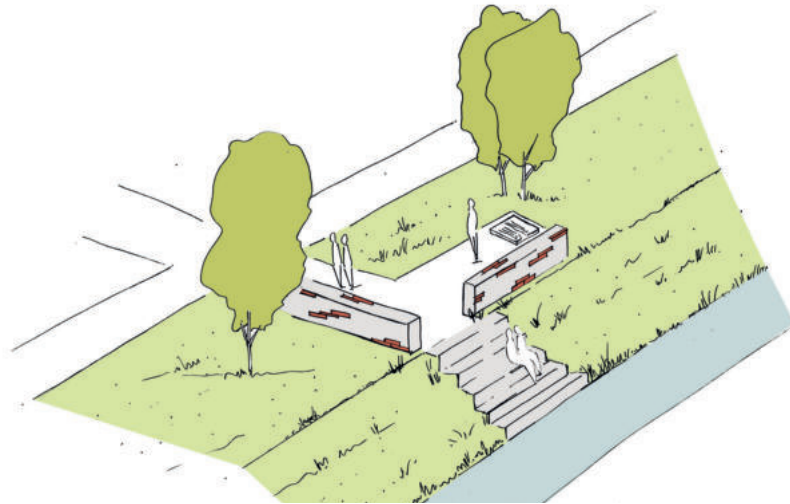

Element: leren en kijken

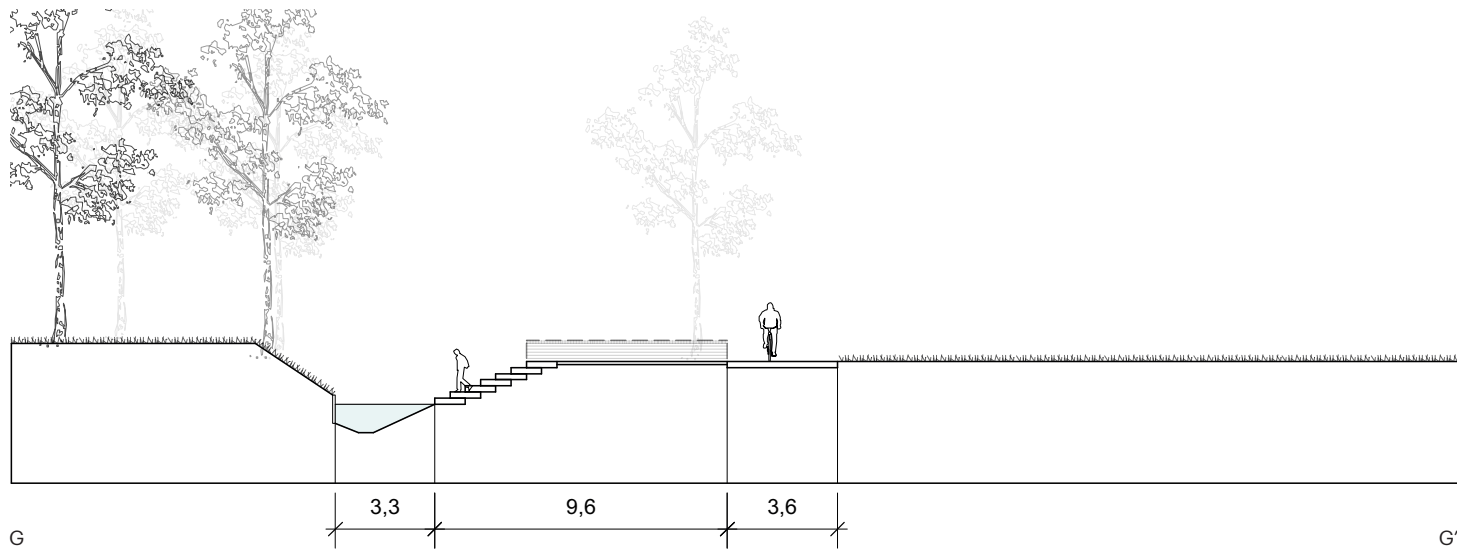

Locatie profiel

5. ONTWERPVISIE

Sfeerimpressie leren en kijken

Profiel G

5. ONTWERPVISIE

ELEMENT: SPELEN BIJ HET WATER

Om de Hunze echt te ervaren is het belangrijk om erin te kunnen spelen. Door betonnen elementen op het talud en in het water te plaatsen is het mogelijk om 'in de Hunze' te staan. Wederom wordt zoveel mogelijk van beton en oude bakstenen gemaakt.

De betonnen elementen vormen zowel de trap als speelelementen in het water

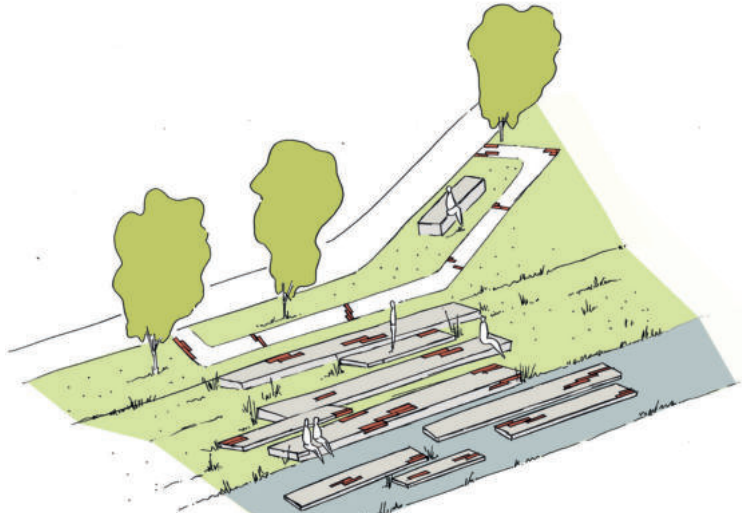

Element: spelen bij het water

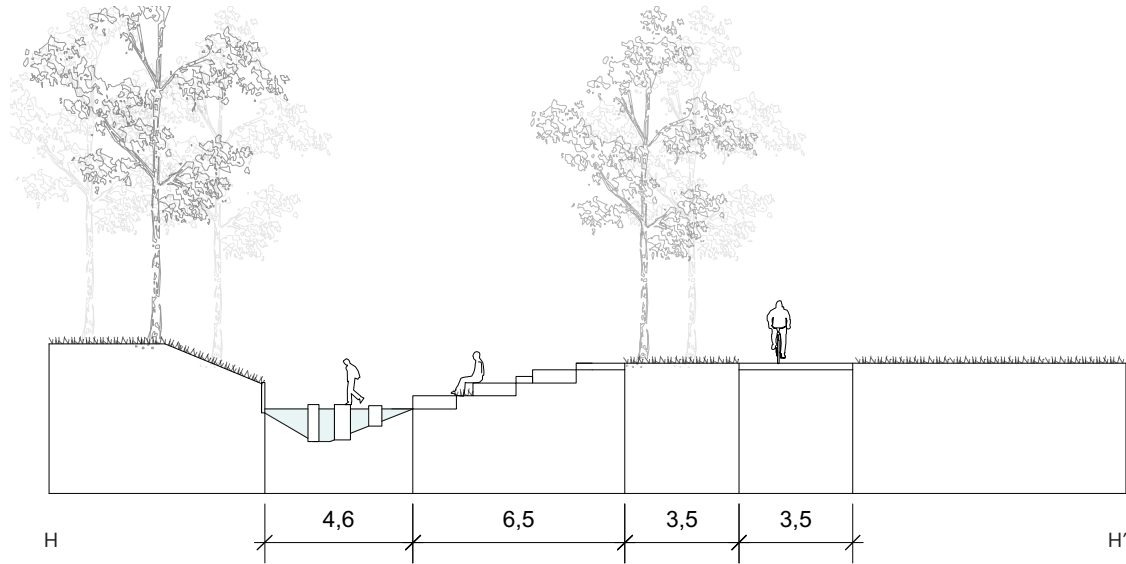

Locatie profiel

5. ONTWERPVISIE

Sfeerimpressie spelen bij het water

Profiel H

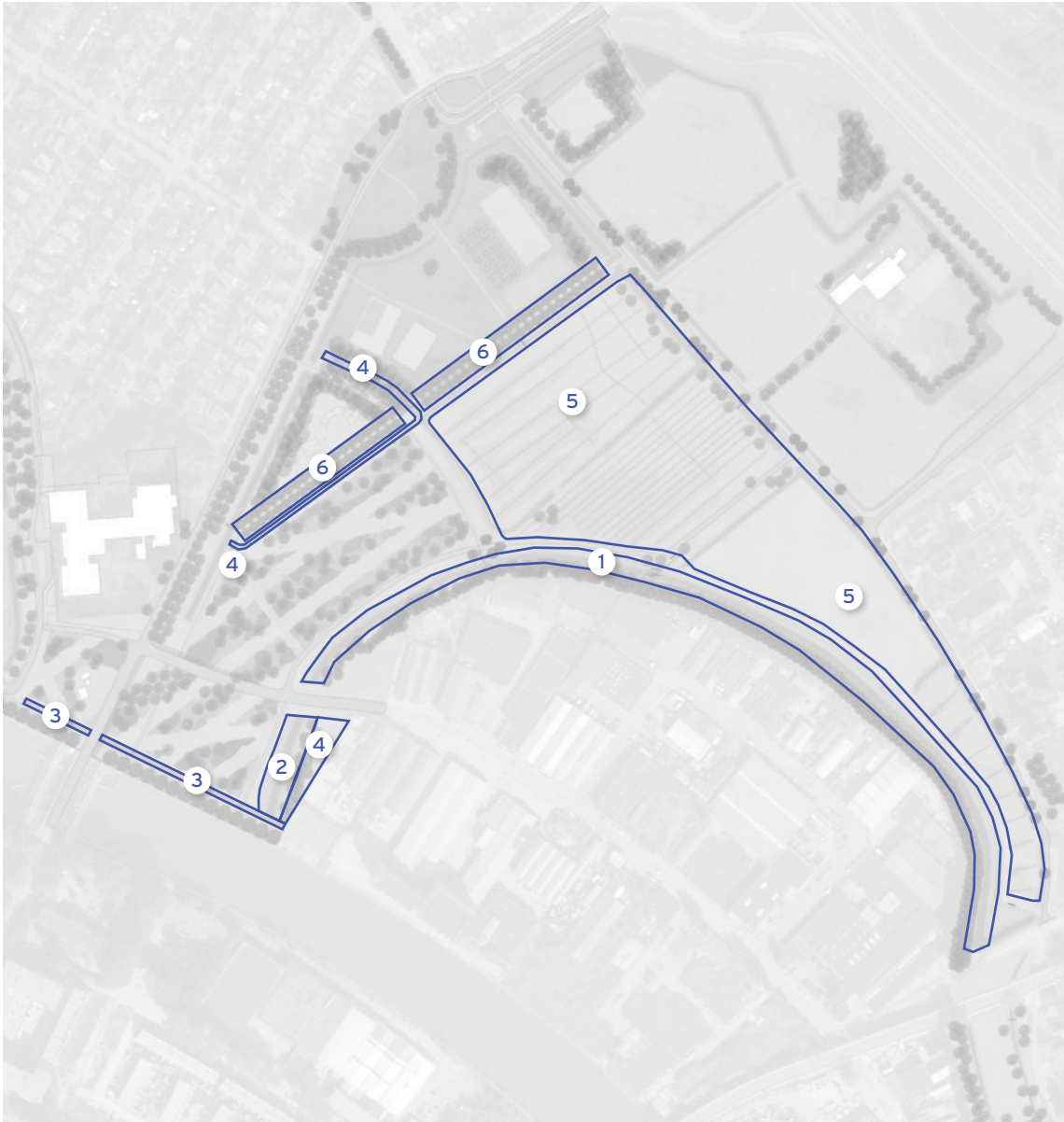

HOOFDSTUK 6

Ingrepen

6. INGREPEN

1. Grondwerk en water

1. Herprofilering Hunzeloop
2. Nieuwe watergang (loop Hunze verlengen)
3. Nieuwe watergang (functionele, artificiële verbinding)
4. Nieuwe watergang (sloot)
5. Verhogen grondwaterpeil
6. Dijkje aanleggen

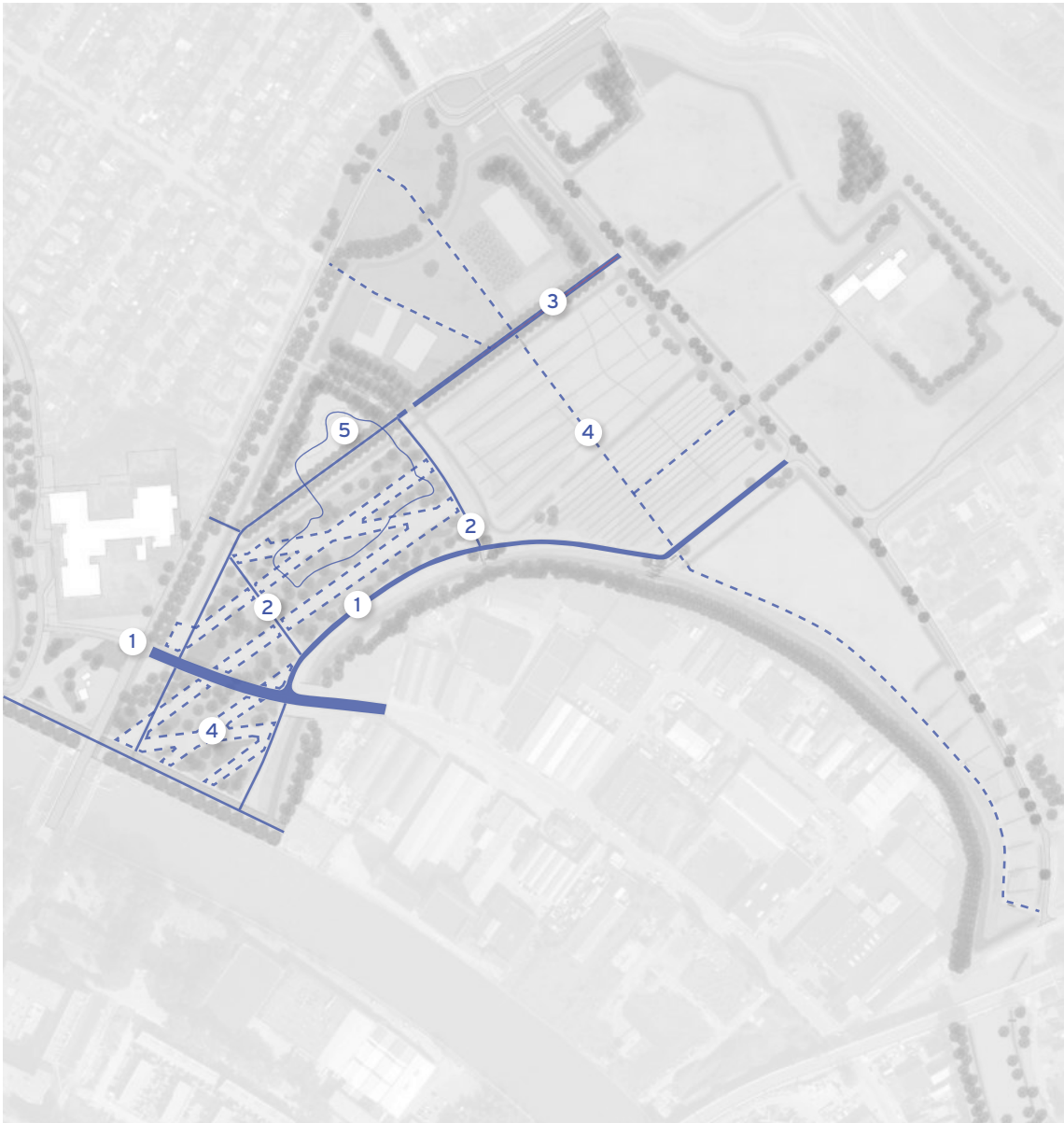
6. INGREPEN

2. Groen

1. Bomen en onderbeplanting verwijderen
2. Mantel-zoom beplanting aanbrengen
3. Wilgenlaan aanplanten
4. Elzen langs Pop Dijkemaweg aanplanten
5. Bij kap, nieuwe bomen aanplanten (schietwilgen, zwarte elzen en fladderiepen)
6. Populieren nabij kanaal aanplanten

6. INGREPEN

3. Paden

1. Asfalt pad met logo Hunze aanleggen
2. Betonnen pad aanleggen
3. Betonnen pad op dijk aanleggen
4. Maaipaden aanleggen
5. Onverharde mountainbikeroute aanleggen

6. INGREPEN

4. Elementen

1. Betonnen waterkering aanbrengen
2. Gemetselde / betonnen waterkeringselementen aanbrengen
3. Houten brug (langzaamverkeer) plaatsen
4. Houten brug (alleen wandelaars) plaatsen
5. Insectenhotel plaatsen
6. Verblijfselement 1 plaatsen
7. Verblijfselement 2 plaatsen
8. Elementen mountainboardpark verplaatsen